

BILDANDE AV NATURRESERVATET EKEFORS I TINGSRYDS KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) området Ekefors som naturreservat. Gränsen för naturreservatet ska vara den gräns som utmärks i fält med bifogad karta (bilaga 1) som underlag.

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet, se nedan under **RESERVATSFÖRESKRIFTER**.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård.

SYFTE

Syftet med naturreservatet är att vårda och bevara naturmiljöer knutna till vatten, lövrika skogar och betesmarker i ett större sammanhängande område så att den biologiska mångfalden bevaras och stärks:

- gamla lövrika skogar bevaras med grova och gamla träd, en mosaikartad och flerskiktad struktur och med god förekomst av död ved i olika nedbrytningsstadier. Yngre skogar ska vårdas så att dessa områden kan utvecklas mot gamla lövrika skogar,
- de hävdade markerna bevaras med sina hävdgynnade kärlväxter och insekter där lövträden hyser en rik epifytflora,
- vattenmiljöerna ska vara goda livsmiljöer för den limniska florans och faunan,
- det rörliga friluftslivet ges möjlighet till naturupplevelser och att få en bild av områdets kulturhistoria.

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som förhindrar ekonomiskt skogsbruk och olika typer av exploatering,
- områdets skogar ska vid sidan av bete i huvudsak präglas av intern dynamik och naturliga processer, men spärrgreniga och gamla träd som vuxit upp i ett öppnare landskap ska växa fritt,

- yngre bestånd vårdas så att de kan utvecklas mot naturliga ädel-lövskogar där också livsmiljöer kan nyskapas för att värna skyddsvärda arter,
- de hävdade markerna betas eller slås, träd hamlas och friställs,
- vattenmiljöerna förbättras genom biotopvårdande åtgärder,
- lämpliga åtgärder vidtas för att främja upplevelsevärdena och för att framhäva kulturspår.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden i naturreservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart
2. borra, spränga, schakta, gräva, dämma, dika, dikesrensa, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten
3. anlägga väg, parkeringsplats eller vändplats
4. ta bort eller skada stengärdesgård, odlingsröse eller annan kultur-lämning
5. uppföra byggnad, ledning, mast, vindkraftverk eller annan anläggning
 - Anmärkningar:
 - I. Anordning för tamboskap t.ex. vindskydd eller insamlingsfålla kan uppföras efter godkännande från Länsstyrelsen.
 - II. Jaktorn kan efter Länsstyrelsens godkännande få uppföras på lämplig plats och om behov finns.
6. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar
 - Anmärkning:
 - Siktgata för jaktens behov kan efter Länsstyrelsens godkännande få öppnas upp och underhållas

7. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grova grenar

Anmärkning:

Vindfälle eller döda grova grenar som hamnar olämpligt och påtagligt hindrar jordbruk eller framkomlighet på stigar, vägar och i vatten får flyttas till annan lämplig plats inom reservatet.

8. sprida bekämpningsmedel, kemiska preparat, gödsel, kalk eller annat jordförbättringsmedel
9. tillskottsutfodra tamboskap eller låta tamboskap vinterbeta, annat än på åkermark
10. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera ut arter
11. anlägga eller bedriva fiskodling
12. utfodra vilt, sätta upp saltsten för vilt eller anlägga åtel

Föreskrifterna hindrar inte:

- Länsstyrelsen eller den som arbetar på Länsstyrelsens uppdrag att utföra de åtgärder som framgår av nedan angivna B-föreskrifter som behövs för reservatets skötsel eller uppföljning av bevarandestatus.
- akuta reparationsåtgärder på ledning och dammanläggning. Träd som fallit i ledningsgata eller grova grenar som kapats får flyttas inom naturreservatet.
- normalt underhåll av ledning, ledningsgata och vattenregleringsanläggningar, samt borttagande eller ersättning av det samma med motsvarande omfattning. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn till mark och det växt- och djurliv som finns på platsen.
- normalt underhåll av vägområde. Träd som fallit eller grova grenar som kapats vid underhåll ska flyttas inom naturreservatet.
- övrig grävning i vägområde, t.ex. för nedgrävning av ledning. Samråd ska dock ske med Länsstyrelsen för att på bästa sätt ta hänsyn växt- och djurlivet.
- normalt åkerbruk med jordbearbetning, spridning av kalk och naturgödsel, skörd, sådd av icke vedartade grödor samt tillfälliga upplag.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång i naturreservatet

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. åtgärder som behövs för att återställa och utveckla naturvärdena:
 - naturvårdsinriktade skötselåtgärder inbegripande röjning, huggning, sådd/plantering av lövträd/buskar/örter, frihuggning av äldre lövträd, avveckling av barrträd m.m.
 - åtgärder för vändning av ytjord och skapande av jordblottor
 - igenläggning eller dämning av diken
 - skapande av död ved, t.ex. genom ringbarkning, högstubbar mm
 - uppläggning av grenar och trädstammar i faunadepå
 - slåtter, bete och hamling
 - åkerbruk
 - stängsling (uppsättning/reparation/nedtagning)
 - naturvårdsbränning
 - åtgärder för att förbättra den limniska florans och faunans populationer, livsmiljöer och spridningsmöjligheter
 - ta väg för att utföra skötselåtgärder
3. iordningställande av anordningar för allmänheten i form av parkeringsplats, informationstavlor, strövstigar eller rastplats mm. Träd och grenar som uppenbart hindrar framkomlighet eller utgör en risk för besökarens säkerhet får kapas, fällas och flyttas
4. åtgärder för vetenskaplig undersökning som i förväg godkänts av Länsstyrelsen
5. tillfälliga upplag i samband med skötselåtgärder
6. användning av vägar i den utsträckning som behövs för reservatets vård och förvaltning.

Länsstyrelsen ansvarar för att skötselåtgärder enligt ovan och som specificeras i fastställd skötselplan utförs. Länsstyrelsen kan dock erbjuda markägaren att enligt särskilda anvisningar utföra skogsskötselåtgärder samt i förekommande fall forsla ut virket ur området. Avverkningen i dessa marker kräver särskild hänsyn för att inte förstöra de höga naturvärdena. Om markägaren då utför åtgärderna sker det med ansvar för sådan hänsyn och på dennes egen bekostnad. Virke som avverkas tillfaller markägaren. Skötselåtgärder på jordbruksmark, som t.ex. bete och åkerbruk, utförs i första hand av markägaren i samråd med Länsstyrelsen. Om markägaren själv inte har möjlighet att utföra åtgärder kopplat till områdets hävd är det Länsstyrelsen som ansvarar för att åtgärderna enligt skötselplan utförs. Länsstyrelsen tar i sådana fall över ansvaret tidigast året efter att markägaren har gett besked om att brukare saknas. Skötselåtgärder som berör träd kräver alltid Länsstyrelsens godkännande.

C. Föreskrifter för allmänheten med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området.

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla
2. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp örter, svampar, lavar, mossor eller andra växter annat än plockning av enstaka exemplar av icke-fridlysta arter. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. samla in insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka exemplar av icke-fridlysta arter
5. framföra eller parkera motordrivet fordon eller släpvagn annat än på anvisad väg och iordningställd parkeringsplats
6. övernatta i husbil eller husvagn
7. elda annat än på anvisad och iordningställd eldplats

8. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande utan Länsstyrelsens godkännande
9. bedriva tävlings-, övnings- eller lägerverksamhet utan Länsstyrelsens godkännande
10. störa eller skada djurlivet t.ex. genom närgånget uppträdande vid bo- eller lekplats.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning, som i förväg godkänts av Länsstyrelsen.

Föreskrifterna under C träder i kraft den dag som framgår av kungörandet, se nedan. Föreskrifterna gäller även om de överklagas.

Med Länsstyrelsens godkännande enligt föreskrifterna ovan avses inte en dispens- eller tillståndsprövning utan endast att Länsstyrelsen i skriftlig form kan ge sitt godkännande till en åtgärd efter att denna beskrivits på lämpligt sätt.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning, bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturminneslagen.

ADMINISTRATIVA DATA

Namn:	Ekefors	
NVR-Id:	2041696	
Län:	Kronoberg	
Kommun:	Tingsryd	
Socken:	Urshult	
Läge:	3 km NV Urshult	
Gränser:	Enligt karta till bilaga 1	
Areal:	Totalt: 42 ha	varav vatten: 14 ha
Fastigheter och markägarkategori:	<i>Fastigheter</i>	<i>Markägarkategori</i>
	Utnäs 1:5	Privat
	Utnäs 1:9	Privat
	Tryteke 1:5	Privat
	Hackekvarn 1:4	Privat
Servitut/rättigheter/samfälligheter:	<u>VÄG</u>	
	Tåget GA:1	
	Allmän väg 660	
	<u>SERVITUT</u>	
	0763IM-14/3053.1 – Reglering av Åsnen inkl pegel och mätning	
	07-IM1-65/31.1 – Regleringsanordningar	
	0763IM-11/7823.1 – Kraftledning	
Sakägare:	Enligt bilaga 5	
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Kronobergs län	
Naturgeografisk region:	SO Smålands skog-/sjörika slättlandskap	
Riksintressenummer	NRO07024 Åsnenområdet	
	FG3 Åsnenområdet	

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Vatten- och landmiljöerna, vid detta Åsnens östra utlopp, är ett naturområde med höga naturvärden. De strömmande vattenmiljöerna är intressanta med arter som tjockskalig målarmussla och stor klobagge. På land finns idag betade, öppna och mer eller mindre trädbevuxna hagmarker, samt lövskog som till stor del består av ädellöv, främst bok och ek. En del mycket grova ekar och bokar växer i området. De gamla träden hyser en intressant fauna och flora. Ekefors gränisar till naturreservatet Hackekvarn. Naturreservatet beskrivs mer detaljerat i skötselplanen, bilaga 2.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Områdets naturvärden har varit kända under lång tid och uppmärksammades i bl.a. länets naturvårdsprogram, ängs- och betesmarkinventeringen, fornminneinventeringar och i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Sveriges arbete med att bevara höga naturvärden i vatten resulterade i att Naturvårdsverket med Riksantikvarieämbetet och Fiskeriverket under 2006 tog upp området i "Nationell strategi för skydd av särskilt värdefulla sjöar och vattendrag". Därefter naturvärdesinventerades området på såväl land som i vattnet. Inventeringarna på uppdrag av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har identifierat en rad rödlistade eller sällsynta arter i området.

Efter inventeringen togs kontakt med markägarna i området och en diskussion startades om områdesskydd i området. Diskussionerna lades en tid på is, men återupptogs vintern 2013. Under våren 2014 har intrånget för berört område värderats och markägarna har kommit överrens med Länsstyrelsen om en ersättning och accepterat reservatsbildningen.

Förslaget till beslut och skötselplan skickades hösten 2014 till sakägare inom området som förelades att komma in med eventuella synpunkter/erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget. Följande yttranden har kommit in:

Markägarna har fört fram synpunkter under hela processen.

Tingsryds kommuns kommunstyrelse har inget att erinra mot förslaget till bildande av naturreservatet med den skötsel som föreslås. Kommunen framför dock att det är en förutsättning för inrättandet av naturreservat att reningsverket i Dunshult får ligga kvar med utsläpp enligt gällande lag. De menar vidare att skapandet av fria fiskvägar måste möjliggöras i föreskrifter och skötselplan.

SGU, Sveriges geologiska undersökning, har inga synpunkter på förslaget.

BESLUT

Datum
2014-11-25Ärendenummer
511-5427-2013

Kulturparken Småland, har inga andra synpunkter än att det är lämpligt att fornlämningar benämns med riksantikvariets beteckningar och visas på karta. Det bör också nämnas att fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen.

KOF, Kronobergs ornitologiska förening, ställer sig i allt väsentligt positiv till reservatet. De menar att det måste finnas ett tätt nät av naturreservat i länet för att den biologiska mångfalden ska kunna bevaras. KOF framför att jakt (annat än skydds jakt) inte ska bedrivas i naturreservat eftersom det stör besökare och områdets djurliv. De framför också att friluftslivet ska styras inom området så att besökare inte ska störa boplatser för hänsynskrävande fåglar.

E.ON vill uppmärksamma att inga anordningar får uppföras under kraftledning och att marknivån under ledning inte får ändras. De framför vidare att underhåll ska få genomföras liksom röjning/fällning av sly/träd i ledningsgata. Maskiner behöver få framföras vid underhållsarbete.

Trafikverket framhåller att en parkeringsplats bör placeras så att in- och utfart kan ske på säkert sätt. De är positiva till förslaget om att, efter dialog, senarelägga vägrensslåttarna för att gynna blommande örter. Trafikverket uppmärksammar också frågan om att ta bort vandringshinder, och om åtgärden är kopplad till broar ska samråd först ske med Trafikverket.

Ovanstående yttranden har utvärderats och efter avvägning mellan olika intressen inarbetats i beslut och skötselplan. Se också motiveringen nedan.

MOTIVERING

Ekefors är av riksintresse för naturvården (Åsnenområdet och NRo07024), enligt Naturvårdsverkets beslut 1988-09-19 och/eller 2000-02-07 enligt MB § 3:6). Ekefors är även av riksintresse för friluftslivet enligt MB § 3:6 och rörligt friluftsliv enligt MB § 4:2. Områden av riksintresse för natur- och kulturmiljövård eller friluftsliv ska enligt innehållningsbestämmelserna i 3 kap 6 § miljöbalken skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Reservatet berörs också av riksintresse vattendrag – Mörrumsån enligt MB § 4:6.

BESLUT

Datum
2014-11-25

Ärendenummer
511-5427-2013

Ekefors har i länets naturvårdsprogram erhållit klass 2 i en tregradig skala, som är det näst högsta värdet. Områdets betesmarker har lyfts fram i Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering.

Tre nyckelbiotoper och ett naturvärdesområde är registrerade i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Området berörs av Ramsarområdet Lake Åsnen. Åsnen är också av Naturvårdsverket m.fl. utpekad som Särskilt värdefullt vatten.

Enligt Tingsryds kommuns översiktsplan (antagen av kommunfullmäktige 2006-06-29) ska aktiv vård och skydd av flora och fauna ske för att tillförsäkra alla förekommande växt- och djurarters fortsatta existens i sin naturliga miljö. Området är inte utpekad särskilt i planen men bildandet av naturreservatet strider inte mot dess syfte. Dock är det aktuella området översiktligt utpekad som ett område där hänsyn ska tas till de stora natur- och kulturvärdena. Tingsryds kommun framhäver i sitt yttrande vikten av reningsverket i Dunshult, men beslutet om naturreservat innebär inte någon skärpning av kraven. Däremot är området sedan tidigare känt för sina höga limniska värden.

Det är inte önskvärt att styra vilt från intilliggande områden in i reservatet eller till vissa platser i reservatet. Stödutfordring av vilt och anläggning av åtel får därför ej ske.

Länsstyrelsen uppfattning är att jakt kan bedrivas i skyddade områden utan att det strider mot syftet med naturreservatet. Om behov finns och för att jakten ska kunna bedrivas på ett säkert sätt får Länsstyrelsens godkänna att jaktorn byggs och att siktgator tas upp och underhålls. Det är Länsstyrelsens uppgift att se till att jaktorn och siktgator placeras så att besökarnas upplevelse av naturområdet inte störs och säkerheten höjs.

Det är inte önskvärt att reservatsområdet används som uppställningsplats för husbilar och husvagnar, då detta avsevärt försämrar områdets tillgänglighet för övrigt friluftsliv och kan leda till nedskräpning.

Plockning av växter (annat än enstaka exemplar samt bär och svamp för husbehov) och åverkan på levande eller döda träd är inte tillåtet

BESLUT

Datum
2014-11-25Ärendenummer
511-5427-2013

eftersom det kan skada de biologiska värdena i området såväl som upplevelsevärdena.

Död ved i olika former och nedbrytningsstadier är en viktig livsmiljö för många organismer, inte minst insekter. Tillgången på död ved i svenska ädellövskogar och betesmarker är generellt sett liten och många vedlevande arter är på gränsen till utrotning på grund av brist på lämpligt substrat. Därför finner Länsstyrelsen det motiverat att bevara och/eller initiera bildandet av död ved till dess att en naturlig dynamik kan upprätthålla arternas behov.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Bildandet av naturreservatet Ekefors bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen "Levande skogar", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Levande sjöar".

Bevarandet av naturvärdena går inte att förena med ekonomiskt skogsbruk eller olika typer av exploatering och ett långsiktigt bevarande kan garanteras genom att ett naturreservat inrättas. Utan ett beslut om bildande av naturreservat riskerar de höga naturvärdena att gå förlorade genom avverkning eller igenväxning. Dessutom krävs långsiktiga skötselinsatser vars finansiering möjliggörs om området är naturreservat. Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om bevarandemålen uppfylls, i enlighet med fastställd skötselplan.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Reservatsbildningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1§ och bestämmelserna om hus hållning med mark och vatten i 3 och 4 kapitlen miljöbalken samt med översiktsplanen för Tingsryds kommun.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

BESLUT

Datum
2014-11-25

Ärendenummer
511-5427-2013

FÖRORDNANDE OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen förordnar, med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) jämfört med 27 § förordningen om (1998:1252) områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom 10 dagar införas i tidningarna Smålands-posten och Post och Inrikes Tidningar.

Delgivningen ska anses ha skett två veckor efter dagen för detta beslut, förutsatt att kungörelsen inom 10 dagar från beslutet införts i ovan nämnda tidningar.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas av den som beslutet angår (16:12 § miljöbalken) genom skrivelse till regeringen. Överklagandet ska dock skickas in till Länsstyrelsen i Kronobergs län, 351 86 VÄXJÖ. Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet senast den 29 december 2014, annars kan inte regeringen pröva överklagandet.

Överklagandet bör innehålla följande:

- hänvisning till detta beslut, dnr 511-5427-2013
- vad som ska ändras och varför
- namnteckning, namnförtydligande och adressuppgifter
- eventuella handlingar som stöder överklagandet.

UPPLYSNINGAR

Beslut i ärendet har fattats av Länsråd Lennart Johansson. I handläggningen av ärendet, i vilket Martin Unell varit föredragande, har också Thomas Persson, enhetschef miljövårdsenheten, Elisabet Ardö, funktionsledare naturskyddsfunktionen, Emil Gustafsson reservatsförvaltare, Theodor Samuelsson, vattenvårdshandläggare och Henrik Skanert, miljöjurist deltagit.



Lennart Johansson
Länsråd



Martin Unell
Naturvårdshandläggare

BESLUT

Datum
2014-11-25

Ärendenummer
511-5427-2013

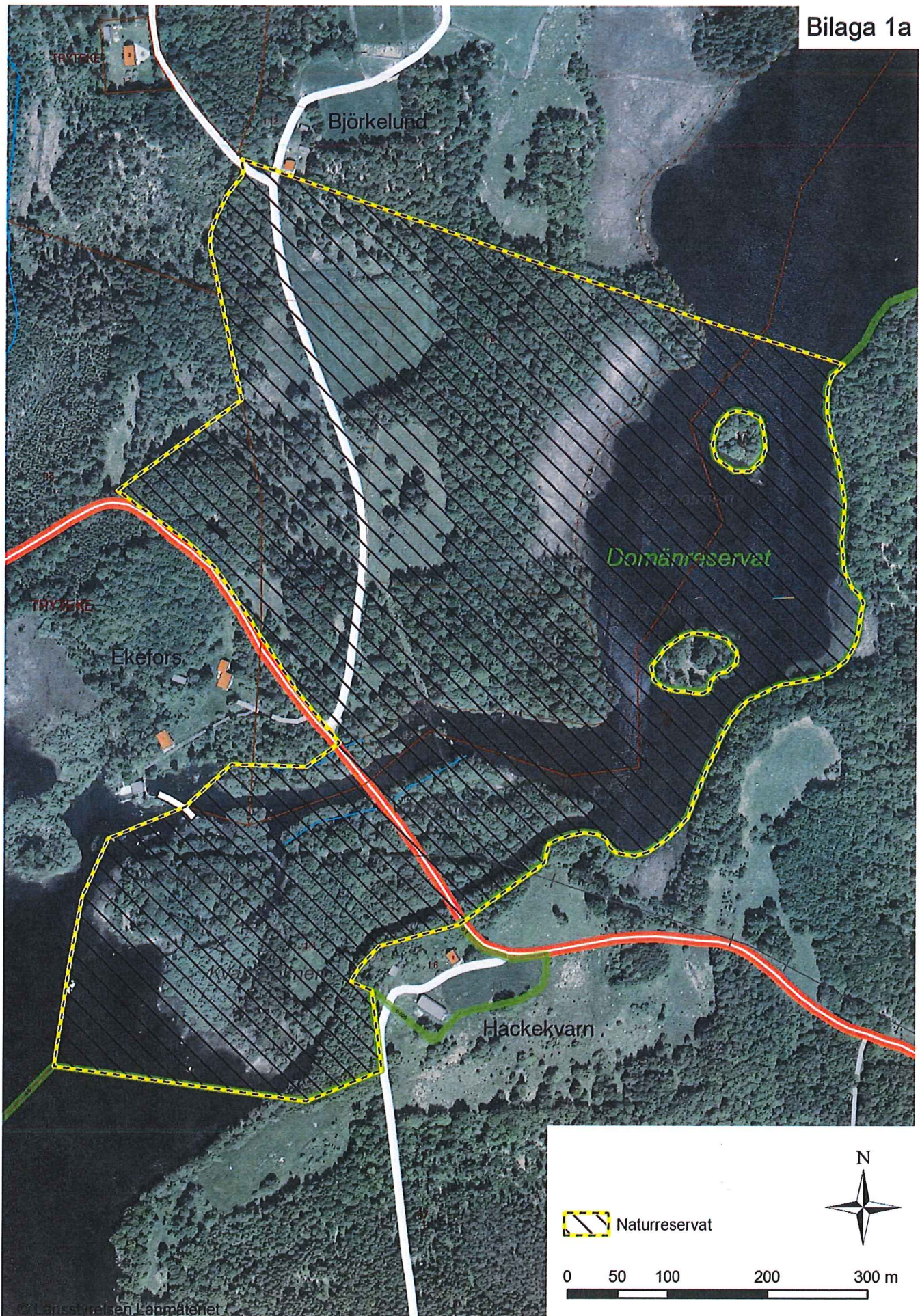
Delgivningsätt

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, ortstidning samt i Post och inrikes tidningar.

Bilagor

- 1a. Beslutslista, sid 14.
- 1b. Översiktslista, sid 15
2. Skötselplan inklusive karta
3. Miljöbalkens regler om naturreservat (nr 6)
4. Hur man överklagar
5. Sändlista (med sakägarförteckning)

Bilaga 1a





Bilaga 1b

